

uden at gaa den Vej, som er foreskrevet i Grundlovens § 95. Naar dette var Folketingets Formands Mening, vilde han i Henshold til Folketingets Forretningsordens § 21 ikke kunne undlade at afvise dette Forslag. Seg gentager altsaa, hvad jeg sagde forleden, at jeg mau føle mig overbevist om, at dette ikke var det ærede Medlems Mening. For øvrigt skal jeg overlade det ærede Medlem hans Opfattelse af det mer eller mindre grundlovmæssige i dette eller andre Forslag. Det er jo noget, hvert enkelt Medlem kan have sin egen Mening om, men Tingets Formand — jeg gentager det — kan ikke udtale, at der her tilsigtes at foretage en Forandring i Grundloven uden at gaa den grundlovmæssige Vej. Det kan han ikke gøre, naar han vil sidde Folketingets Forretningsordens § 21 lydige. (Højsbrø: Maa jeg bede om Ordet for en personlig Bemærkning)? Seg har været nødt til her at belyse en Udtalelse fra Formandspladsen, idet jeg vilde sætte Pris paa, at saadanne Udtalelser altid havde den Bægt og den uimodsigelige Karakter, som en Udtalelse saaledes *ex cathedra* maa have. Vi vilde jo for øvrigt kunne tage tilstrækkeligt Vidnesbyrd fra denne Sags hele Forhistorie. Det er jo ikke første Gang, der foreligger et Lovforslag paa Tingets Bord, om hvilket det maa siges, at det ikke indeholder en bogstaveret Udførelse af Grundlovens Forudsætninger. Det er jo ikke første Gang, der har foreligget et saadant Forslag siden 1870. Man har varieret Forøgelsen af Folketingskredsene med 1—6 og 1—8, men i alle Tilfælde er man ikke gaaet til det fulde Antal med Hensyn til Forøgelsen — det Antal, der som sagt maatte forudsættes ved en bogstavelig Udførelse af § 32. Dette er altsaa slet ikke noget nyt, men, hvad der er nyt, er, at der nu i dette Øjeblik stilles som Modstand mod dette Forslag i første Række denne Paastand om dets Grundlovstridighed. Dette er noget nyt, og det er derfor noget, som jeg kun kan opfatte som en Paastand „for tilfallet“.

Seg vender mig dernæst til det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Vertelsen), og gør det med visnok saa meget større Ære, som jeg skulde tage meget fejl, hvis det ikke netop er det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds, der paa en Maade er Ophavsmanden til dette berømte Standpunkt: Enten — Eller. Seg maa indskyde den Bemærkning til det ærede Medlem, at naar han vil benægte Rigtigheden af en af de Analogier, som jeg forleden Dag tillod mig at drage over for andre af Grundlovens Lovparagraffer, og da navnlig sigtede til

§ 74 om Retsreformen, saa citerede han denne Paragrafs hele Ordlyd, men navnlig læggende Bægt paa disse Ord: „at denne Reform skulde gennemføres saa vidt muligt“, og mente, at der i disse Ord laa en Tilkendegivelse af, at Grundlovens Forudsætning i § 74 ligefrem anviser en Deling f. Eks. mellem den kriminelle og civile Retspleje. Seg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i denne Opfattelse. Hvad Mening skulde da Grundloven have haft med i denne samme § 74 udtrykkelig at sige, at det skulde ske ved **hele** Retsplejen, uden netop dette, at man forudsatte, at Reformen skulde omfatte det hele. I Ordene „saa vidt muligt“ ved det ærede Medlem som Jurist jo meget godt, at der ligger adskillige Afvigelses-Muligheder, som allerede den nuværende Retspleje giver Anvisning paa. Det ærede Medlem ved jo, at adskillige Sager allerede nu med den almindelige mundtlige Procedure ved Højesteret ere af den Bestaaffenhed, at de henvises til skriftlig Procedure. Den Slags Undtagelser ville kunne ske. Naar man derfor udtrykkelig siger: hele Retsplejen, maa der i Hovedtrækkene have været tænkt baade paa den ene og den anden Side. Naar jeg har den Mening, at Grundlovens § 74 forudsætter en fuldstændig Reform paa hele Retsplejens Omraade, tilføjer jeg ikke desto mindre, at dersom man vil blive staaende ved at gennemføre den ene Del, vilde jeg dertil sige: Det er ikke nogen fuldstændig Gennemførelse af Grundlovens Mening i § 74, men idet er heller ikke i Strid dermed; det er kun en delvis Udførelse deraf. Grundlovens § 74 vil derfor og derefter vedblive at staa med sin Fordring om en fuldstændig Gennemførelse af Reformen, og dette Krav vil ikke derved være tilfidesat; men man vil kun være gaaet et Skridt hen ad Vejen. Det er denne Analogi, jeg søger at drage over for det foreliggende Forslag. — Seg ved ikke, om det var det ærede Medlem eller et andet æret Medlem her i Salen, som sagde, at jeg ligefrem havde lyst efter Uenighed hos dem, som vare Modstandere af det foreliggende Lovforslag. Seg tror ikke, at man behøver nogen særlig Ulysning i saa Henseende, thi den er tilstrækkelig kommen frem her i disse mange Dage. Netop det ærede Medlem stod imidlertid frem forleden Dag, slog sig for Brystet og sagde: Kunne I vise nogen Uenighed mellem os? Nej, vi ere saa deslige enige om dette Standpunkt „Enten—Eller!“ Dette minder mig om den bekendte Historie fra Molboernes Land; jeg ved ikke, om de Herrer have hørt den: Der var en Gang